

Gori navedeni napis se glasi: „Vosego sacrum“, in brez dvombe Vosegus ni druga, kakor indička Vassughi. Saj še je v slovenskem jeziku ostala indička beseda „vož“, poljski „vęż“, kar kačo pomeni. Ni sicer povsod poznana, ali s pridavkom slepi vož, slepovož, die Blindschlange, jo pozna vsakdo. Čerkoš je težko z latinskimi pismenkami izraziti, zato bo se gotovo brati moglo Vožego. Besede Vosegus kakor lastno ime nisem še dozdal na rimskih kamnih nikjer našel; al besedo Sossius³⁾ večkrat, kar na indičko Sessen opominja.

Pa bo kdo morebiti vprašal: jeli se najde v sverno-slovenskem basnoslovju častje kačje? Ne enkrat, temoč pogosto! V spominkih jutrebožjih (*Monum. Intreboc. pag. 77.*) se govori od nekega boga Potrimba, ktere ga vsi slavenski basnoslovci za Radegosta imajo, samo, da je to prime dobil, ker za potrebe ljudi skerbil. Že Nemec Ekhard je ime „Potrimba“ izpeljal iz „potreba“⁴⁾.

Da je indički Višnu od svoje perve mladosti do nar višje starosti za potrebe terpečega človečanstva skerbil, uči nas indičko bogoslovje. Ravno tako njemu prišči Radegost. Visokoučeni Creuzer (*Symbolik I.*) reče, da je kača znamenje zraka, kateri svet obdaja in kateri je za rast vsega, kar človeku za živčje služi, neobhodno potrebin. Od boga „Potrimba“ piše tudi Guagnini⁵⁾. Tudi Višnu plava v mlečnem morju na kači sedeč⁶⁾, in Paull. (*pag. 203*) piše: „Serpentibus sacris lac in vase apponunt“. Narbut litvanski historik (*I. Taf. II. Fig. 7.*) navodi kačo s človečjo glavo in na glavi svetlo krono. Komu ne pridejo hitro na misel vse povesti od kronanih kač? Tako bi en rimski napis razložili, kateri jasno priča naše indičko pokolenje in starobilost v Noriku in Panonii.

(Konec sledi.)

Slovanski popotnik.

* V verstvi slovanskih časopisov v cesarstvu austrijskem (glej list 15. in 16.) sta še sledeča poljska: Wianki, časopis za ženstvo, izhaja v Lvovu, vreduje ga gospá Goczalkowska; s časopisom „Blawatki“ skupej velja za četert leta 2 fl. 30 kr., — in Blawatki, časnik za mladino; vrednica gospá Goczalkowska; izhaja vsak mesec po pol póle v Lvovu; po pošti za četert leta velja 1 fl.

Česki časniki so: 1) „Pražske noviny“ (vraden list), vrednik gosp. Jos. Šesták, izhajajo v Pragi vsaki dan po celi poli z oznanikom; poštna cena 12 fl. 2) „Slovenske noviny“ (vraden časnik za slovensko) izhajajo na Dunaji trikrat v tednu; vrednik jim je gosp. Daniel Lichard; poštna cena 6 fl. 3) „Moravski narodni list“, v Berni, vrednik gosp. L. Hausman; poštna cena 3 fl. 44 kr. 4) „Cyrill a Method“ (katolišk list za cerkev in šolo), v Banski Bistrici, vrednik gosp. M. Chrástek, poštna cena 4 fl. 30 kr. 5) „Hlas Jednoty katolícké“, v Berni, vrednik gosp. Fr. Poimmon, poštna cena 1 fl. 48 kr. 6) Katolícké noviny pro obecny lid, v Pešti, vrednik gosp. J. Palliarik, poštna cena 3 fl. 7) „Lumir“, lepoznavski list, v Pragi, vrednik gosp. J. B. Mikovec; poštna cena 5 fl. 40 kr. 8) „Živa“, naravoslovski časnik, v

Pragi, vrednika sta mu gosp. dr. Purkyně in Jan Krejčí, izhaja vsaki mesec na 2 polah, po pošti 3 fl. 24 kr. 9) „Tydennik“, kmetijsk list, v Pragi izdaja ga kmetijska družba, vreduje gosp. dr. Fr. S. Kodym, poštna cena 3 fl. 10) „Škola“, šolsk časnik, v Pragi, vrednik gosp. Jož. Havelc, izhaja v zvezkih 5 pólnih, veljá 3 fl. 4 kr. 11) „Časopis k prospěhu oprav na gymnasiích, naši době přiměřených“, v Pragi, vrednik gosp. J. Jungmann, izhaja v dvamesečnih zvezkih po 3 póle; cena vsih 6 zvezkov je 3 fl. 12) „Pražsky posel“, podučen in kratkočasen list za narod jezika českega, v Pragi, vrednik gosp. J. V. Houška; vsak zvezek 12 kr. 13) „Časopis Českého Museum, izdaja ga matica česka, vrednik gosp. Václav Nebesky, cena 2 fl.

Vsih slovanskih časnikov skup je tedaj 37, med kterimi rusinski 1, poljskih 10, jugoslavenskih 13, česko-slovanskih 13; — izhajajih v Pragi 8, v Lvovi 8, v Zagrebu 5, na Dunaji, Pešti-Budinu, v Krakovi, Ljubljani, Berni, Celovcu in Novem Sadu po 2, v Zadru in Banski Bistrici po 1.

* V Petrogradu v cesarski akademii je nalozena istinga bogatega Demidova, ktere obresti se vsako leto za darila najizverstniših spisov porabijo. Daril je več po 1428 in po 714 rubljev.

* Za učenost in umetnost toliko uneti Moskvičan Golubkov, ki je v poslednjih letih okolj 40.000 rubljev za vedniške namene daroval, je 500 rubljev arheološkemu društvu podaril za najboljši spis: „O penezih Samanidov“.

* Moskovski pisatelj Undolsky je najdel v nekih starih bukvah starodavno, zlo imenitno rusko pesem. Vzeta je iz časa Igora in je sestra čudovite pesmi „vojne Igorove“.

* Gregor Frideburg izdaja v Petrogradu imenitno delo pod napisom: „Ruski cesarski dom Romanovcov“.

* „Naukovo društvo“ v Krakovi izdeluje v 7 oddelkih splošni imenoslovni slovník.

* Kar se menda ni zgodilo, kar so Turci Carigrad v svojo pest dobili, se je letos pripetilo, namreč, da je ondi kapucinar postne pridige imel, in sicer — v turškem jeziku.

* V Pragi se bo napravila prihodnje leto obertniška škola, v kterej se bodo razni predmeti v českem jeziku učili.

Ozir po svetu.

Zgodovinski ozir v sveto deželo.

Gospodár svete dežele, kjer se je Jezus rodil, kjer je živel in umerl, je zdaj Turk.

Ker pa so te svete mesta poslednji čas spet o politični zadevi tolikšno važnost zadobile, da se, kakor naši bravci vedó, dva vladarja — Rus in Francoz — za večji oblast o njih potegujeta, podamo v sledečem popisu, kako je o ravno ti zadevi kadaj bilo.

Še le o 16. stoletju pod kraljem Francom I. so Francozi večji oblast v teh krajih si pridobili. Leta 1620 je francoski poslanec v Carigradu od sultana Osmana dosegel patent (hattišerif po turško), po kterem so bili sveti kraji frankiškimi mnihom v lastnino dani. Štirinajst let pozneje pa so Greki (staroverci) sultana tako dolgo naganjali, da je njim omenjene mesta v last dal. V letu 1673 je bilo varstvo svetih krajev sopet Francozom očitno dogotovljeno, kar pa turške vlade ni motilo, da bi ne bila ravno tistih pravic, ktere je Francozom dovolila, dovolila tudi Grekom. Kmalo pa je spet božji grob in cerkev

— ³⁾ Ankershofen IV. 505. — ⁴⁾ Derivatur autem vox Potrimbus a sorabico nomine potreba sive potrebný egenus, indigens a verbo trebam, quod significat ego, indigeo (*Monum. Intreboc. pag. 77.*) — ⁵⁾ (Guagnini Sarmatia Europea fol. 64.): »Ex altera parte erat collocatum Potrimbi idolum, cujus cultus erat in serpente vivo retinendo, (ker od življenja kače je po indiškem mythu obdržanje sveta visilo), qui lacte se commodius viveret alebatur«. — ⁶⁾ Creuzer Symb. I. Taf. IV. N. 8.